

روز جهانی نویسندگان زندانی

نویسندگان ایران در مبارزه با سانسور

از سال ۱۹۸۱، انجمن بین‌المللی قلم (پن) روز پانزدهم نوامبر را به عنوان «روز نویسندگان زندانی» نامگذاری کرده است. در ایران از سال ۱۹۹۳، پانزدهم نوامبر (۲۴ آبان) روز کتاب و کتابخوانی نام دارد.

ایران از شانزدهم سپتامبر در جریان یکی از بزرگترین کشاکش‌های سیاسی-عقیدتی، فرهنگی و اجتماعی به سر می‌برد. چهل و سه سال بعد از انقلاب اسلامی، آیا اعتراضات اخیر می‌توانند حرکت انقلابی‌ای شوند که رژیم را براندازد؟ در حال حاضر و با توجه به اطلاعات و آماری که در دست است، بررسی دقیق نتایج این جنبش آسان نیست. اما با در نظر گرفتن گستره‌ی سرکوب و با مشاهده‌ی ابعاد وسیع سانسور و دستگیری‌های ناعادلانه‌ی حکومتی که به هر شکل ممکن آزادی هنرمندان و اهالی فرهنگ را خفه کرده، همراهی و حمایت از معترضین ایرانی مهم و ضروری است. جنبش جوانان ایران درک جهانی «جنبش روشنگری» را مطرح می‌کند. سی و سه سال بعد از فتوای آیت‌الله خمینی برای قتل سلمان رشدی، نویسندگان و روزنامه‌نگاران و بلاگ‌نویسان زندانی یا مقتول ایرانی از مقوله‌ی دفاع کرده‌اند که مونتسکیو در «نامه‌های ایرانی» مطرح کرده و اکنون به طرز تکان‌دهنده‌ی مساله‌ی روز است. برای ادامه‌ی این مسیر و برای دفاع از آرمان‌های انسانی مشترک مان، بازتاب کار انسانی نویسندگانی که در ایران به فعالیت ادبی و فرهنگی‌شان، به رغم سانسور و بازداشت و زندان و حتی به بهای از دست دادن جان‌شان به فعالیت خود ادامه دادند، ضروری و گریزناپذیر است. اطلاعات و آماری که در دسترس است نشان می‌دهند که حکومتی

خودمدار و آزادی ستیز، تا چه اندازه می تواند در اعمال زور و سرکوب جلو رود؛ تا آنجا که سانسور باعث مرگ افراد شود.

این فهرست گواه تاریخی و اقعیت چنین حکومتی است. از ورای نام و مشخصات و تصویر برخی از قربانیان سانسور و سرکوب، شمه ای از وضعیت جامعهی ایرانی را در می یابیم. این فهرست که توسط نسیم وهابی، نویسندهی ایرانی ساکن فرانسه، تهیه شده تصویر مدافعان آزادی بیان را نشان می دهد؛ حق بدیهی و اساسی ای که در چهل و سه سال گذشته و بویژه در دوماه اخیر تهدید و پایمال شده است. این پروندهی دریغ آور شامل اطلاعات و تاریخ دستگیری یا مرگ عده ای از قربانیان سانسور است. در چنین شرایطی، بی تفاوت نماندن یک وظیفه است تا این زنان و مردان آزاده و شجاع فراموش نشوند. هفته های آتی سرنوشت سازند و می توان به مناسبت های گوناگون با این وقایع همراه شد: روز پانزدهم نوامبر (۲۴ آبان) که روز نویسندگان زندانی است و برای مثال انجمن جهانی قلم (پن) مقاله ای را به صدیقه و ثمقی اختصاص داده که بخاطر امضای بیانیه ای در انتقاد از خشونت پلیس دستگیر و زندانی شده. هفتم دسامبر (شانزدهم آذر) نیز در ایران روز دانشجو است، و طی سال های متمادی تبدیل شده به روز اعتراضات دانشجویان در مخالفت با حکومت.

نسیم وهابی با این فهرست یادآور می شود که سانسور مرگ آور است؛ چه از دست دادن جان باشد، چه مرگی روحی یا همان دلمردگی.

لوران گارو

مدیر جشنواره ی نوول ایماژ پرسیان